



Groningen, 22 juni 2016

Geachte leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,

Wij vragen uw aandacht voor de positie van Stichting Fotografie Noorderlicht, in het kader van de adviezen die de Raad voor Cultuur uitbracht over de culturele Basisinfrastructuur.

In het begeleidend schrijven zetten wij uiteen waarom onze organisatie van grote waarde is. Dit is een aanvulling op het formele bezwaarschrift dat wij op 31 mei indienden.

Wij staan samen met anderen in onze overtuiging. Bijgevoegd vindt u eveneens:

- Een ondersteuningsbrief van de directeurs van de 3 grote noordelijke musea
- Een artikel in de Volkskrant van 21 juni
- Een column in de Leeuwarder Courant
- Een overzicht van onze buitenlandse activiteiten

Het artikel in de Volkskrant over onze huidige fotomanifestatie, te zien in museum Belvédère, verscheen terwijl wij deze brief afronden. Het complimenteert de grote kracht van een organisatie met een consistente koppigheid, die al jaren tegen de populaire stroom in vaart met grote overkoepelende, maatschappelijke thema's.

Wij rekenen op uw inzet voor het behoud van Noorderlicht.

Met vriendelijke groet,

Ton Broekhuis
Directeur, Stichting Fotografie Noorderlicht



Geachte leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,

Voor u ligt een pleidooi van Stichting Fotografie Noorderlicht. Dit pleidooi gaat over het besef dat een hoogwaardig aanbod van kunst en cultuur essentieel is in het héle land. Het richt zich daarmee op een fundamentele belang dan enkel het voortbestaan van de organisatie zelf.

Noorderlicht is een belangrijke speler in de internationale fotografie, een vooraanstaande landelijke speler en een baken in de regionale cultuur. In die rollen wordt zij alom gewaardeerd. Er is ook waardering voor de succesvolle uitvoering van haar vorige beleidsplan (2013-2016), in een periode van forse bezuinigingen op het kunst- en cultuurbudget door de overheid. In het nieuwe, goed ontvangen, beleidsplan 2017-2020 wordt een verdieping van de activiteiten  n een evolutie naar een activiteitenstructuur voorzien die bij de huidige tijd past.

De Raad voor Cultuur bracht onlangs zijn advies uit aan de minister betreffende de BIS. Daarin ziet de Raad geen plaats meer voor Noorderlicht, met als belangrijkste argument een vermeend gebrek aan experiment en vernieuwing.

Fotografie als eigen kunstvorm

Het door de Raad gehanteerde beoordelingskader doet onvoldoende recht aan het specifieke van het medium fotografie: reden waarom ook bij bijvoorbeeld design, film of architectuur eigen criteria worden toegepast. Noorderlicht kan niet zonder meer op dezelfde wijze beoordeeld worden als de overige instellingen in de beeldende kunst.

Noorderlicht moet gezien worden zoals een instituut als het IDFA wordt geplaatst in de filmwereld, maar dan op fotografisch niveau. Beide vervullen binnen hun eigen métier eenzelfde rol, met engagement hoog in het vaandel, en werken met de internationale avant-garde. Net als film, heeft ook fotografie haar eigen discours. Door fotografie structureel te beoordelen volgens de limiterende criteria van de beeldende kunst, krijgt het medium onvoldoende de mogelijkheid haar eigenheid te behouden.

Culturele regionale spreiding

Noorderlicht overhandigde op 3 november 2000 een door haar georganiseerde petitie aan de Tweede Kamer. Breed gedragen door de noordelijke kunst-, culturele en politieke sectoren, werd hierin de landelijke spreiding van de Kunsten op de kaart gezet. Tot in de derde termijn werd de petitie breed ondersteund. Volgende kabinetten namen de wens tot culturele regionale spreiding op in regeerakkoorden. Het onderwerp stond daarmee op de nationale agenda.

De regionale spreiding van kunst en cultuur is, ook in de actuele adviezen van de Raad voor Cultuur, tot op de dag van vandaag ondermaats. Dit is in strijd met de opdracht van minister Bussemaker aan de Raad, waarin zij expliciet opteert voor meer aandacht voor de regio, en voor meer ruimte voor het eigen karakter van een instelling.

Noorderlicht uit de BIS halen, resulteert in een verdere verschraling van het culturele veld in de regio.

In zowel haar toekomstplannen als haar bestaande activiteiten maakt Noorderlicht nadrukkelijk ruimte voor de vruchtbare relatie die fotografie heeft met andere kunsten en kennisgebieden. Net als de Raad is Noorderlicht de mening toegedaan dat het belangrijk is om voorbij de grenzen van een medium te kijken, mede door samenwerkingen aan te gaan. De Raad vindt de inspanning van Noorderlicht op dit vlak onvoldoende en gaat daarmee voorbij aan het feit dat dergelijke partners voor experiment in het noorden slechts beperkt voorhanden zijn. Uit praktische overwegingen, waaronder de substantiële steun van noordelijke overheden en daarmee een regionale inspanningsverplichting, acht Noorderlicht het verstandig om vast te houden aan het noorden als primair werkveld en het buitenland als secundair werkveld.

Het experiment

Noorderlicht volgt de talloze debatten over het fotografisch métier, en over kunst in bredere zin, met belangstelling. Zij ziet het echter niet als haar *core business* om een actieve rol te nemen in de vakdiscussie. Noorderlicht toont juist de actuele ontwikkelingen aan het publiek en zwengelt het debat aan door een voorbeeldrol op zich te nemen. Noorderlicht verwelkomt experiment en innovatie, en betreft andere media in haar activiteiten, zonder de context van traditie uit het oog te verliezen. Noorderlicht integreert dit alles dagelijks, in moderne verhalen voor een breed publiek. Noorderlicht is door haar uitgesproken eigen karakter uitgegroeid tot een wereldspeler. Zij is zelfs een van de grootste kunstexporteurs van Nederland, haar tentoonstellingen zijn over de hele wereld te zien.

Wisselend beleid

De buitenwereld geniet van de producties van Noorderlicht, maar het wisselende beleid voor kunst en cultuur maakt het tot een stevige uitdaging om een heldere koers te varen. Terwijl Noorderlicht beroemd werd als fotomanifestatie/-festival, besloot het Rijk om festivals niet langer te ondersteunen. En juist nu Noorderlicht een verschuiving heeft ingezet richting andere podia, hebben festivals bij het Rijk weer aan belang gewonnen als activiteiten die weer meer ondersteuning zouden moeten krijgen. Noorderlicht beantwoordt dit dilemma in haar plannen door de manifestatie te flexibiliseren en daarmee tijdgeestbestendig te maken.

Noorderlicht is een vooruitstrevend fotofestival dat zowel internationaal als regionaal een breed publiek aanspreekt met vernieuwende beeldverhalen, een hedendaagse maatschappelijk betrokken reflectie op heden, verleden en toekomst. Maar Noorderlicht is tegelijkertijd een presentatie-instelling die op eigen podium en andere podia presenteert, en die zich manifesteert in het gehele noorden. Al haar activiteiten hangen met elkaar samen, vormen het ecosysteem van Noorderlicht.

Kwaliteit

In de snel en frequent wisselende context van politiek en maatschappij levert Noorderlicht consistent hoge kwaliteit. De Kunstraad Groningen meldt in zijn visitatierapport uit 2014:

'...een consistente inhoudelijke koers...'

'...men slaagt er ondanks de bezuinigingen in om een festival neer te zetten met een grote exposure...'

'...terwijl er ongewijzigd veel deskundigheid, daadkracht en passie in de organisatie aanwezig is...'

'...ook de wil om te experimenteren is nog steeds aanwezig...'

In 2011 werd Noorderlicht opgenomen in een overzicht van de tien beste fotofestivals ter wereld, door de Britse Times. In een artikel van PhotoDistrict News werd Noorderlicht eerder zelfs genoemd als een van de vijf beste festivals ter wereld:

'Northern Holland seems an unlikely destination for a festival renowned for its cutting edge, but Noorderlicht has been unearthing new talent since its inception in 1990'

Het internationale fototijdschrift Hotshoe ging nog een stap verder:

'Noorderlicht once again demonstrates that a festival can be diverse and coherent while exploring an important theme. Noorderlicht is probably the best festival anywhere, in terms of content, strength of idea, and the quality and diversity of the work.'

Ten slotte

Noorderlicht voldoet zonder meer aan alle centrale thema's in de ministeriële opdracht van Jet Bussemaker. Daarin wordt meer ruimte geboden voor het eigen karakter van een instelling, meer aandacht gegeven aan de regio en meer ruimte gelaten voor een brede publieksbenadering. Toch adviseert de Raad voor Cultuur om Noorderlicht uit de BIS te halen. Noorderlicht vindt dit een omissie, zoals hierboven beargumenteerd.

Waarde leden van de Tweede Kamer: wij hoorden u in het debat van 2 juni. Noorderlicht stond in dat debat wederom op de agenda. Het lijkt, gezien de politieke verhoudingen en de uitgewisselde argumenten, realistisch om te preluderen op een extra structureel budget van mogelijk 10 miljoen euro. Uw argumenten daarvoor waren sterk. We hoorden ook luid en duidelijk – via vele recente media-uitingen – dat de Raad voor Cultuur inzet op een beter en intensiever festivalbeleid. Het is exact datgene waar wij jaren geleden reeds voor opteerden.

Wij weten uit ons strijdbare en innovatieve verleden dat de Tweede Kamer Noorderlicht op haar voortrekkersrol en internationale waarde weet te schatten. In de beleidsbrief van minister Bussemaker zien wij grote erkenning voor ons gevecht voor de regio dat we al sinds 2000 voeren, voor ons eigenzinnige karakter, ons grote bereik. **De nieuwe cultuurjas die Jet Bussemaker aanreikt voor de periode 2017-2020, past Noorderlicht naadloos.**

Waarde leden van de Tweede kamer. Mogen wij erop vertrouwen dat u extra gelden binnenhaalt voor de kunsten en deze weet te oormerken voor die bijzondere instellingen die Nederland lokaal, regionaal, maar ook internationaal op de kaart zetten. Eén daarvan is Noorderlicht, een instelling die al bijna dertig jaar vecht voor de fotografie en telkens weer de horizon van haar publiek weet te verbreden.

Hoogachtend,

bestuur en directie,

Stichting Fotografie Noorderlicht